

Dyståavassdragets nedbørsfelt strekker seg over arealer i Nes kommune, men delvis også Sør-Odal. Området blir benyttet til friluftsliv og fiske, med forekomst av blant annet abbor, gjedde og lake. Dyståa er ett populært vassdrag for kano og kajakkpadlere, men også for båtfolk i nedre deler. Hovedutfordringen i de nedre delene av Dyståa er for store tilførsler av næringsstoffer.

Om vassdraget

Dyståavassdragets nedbørsfelt strekker seg over arealer i Nes kommune, men delvis også Sør-Odal. Vannet drenerer fra Høgåsen (370 moh) i forholdsvis upåvirkede skogsområder og gjennom innsjøene Fløyta og Dystjern, hvor sistnevnte tidligere var drikkevannskilde. De nedre delene av vassdraget slynger seg vei gjennom slake kulturlandskapsarealer ned mot Glomma. Større deler av nedre Dyståa er registrert som viktig med hensyn til særegent biologisk mangfold (Naturbase). Nedre deler av Dyståa er trolig viktig gyteområde for en rekke fiskearter som trekker opp fra Glomma. Statens vegvesen planlegger å bygge ny E-16 trasé over Dyståa nær utløpet.

Bruk av vassdraget

Området blir benyttet til friluftsliv og fiske, med forekomst av blant annet abbor, gjedde og lake. Dyståa er ett populært vassdrag for kano og kajakkpadlere, men også for båtfolk i nedre deler. Fløyta blir benyttet til bading. Edelkreps var tidligere registrert i vassdraget, men nåværende forekomst er usikker.

Utfordringer i vassdraget

Hovedutfordringen i de nedre delene av Dyståa er for store tilførsler av næringsstoffer (spesielt fosfor), jordpartikler, organisk stoff og bakterier. Disse tilføres ved avrenning fra dyrket mark og avløpsvann fra private avløpsanlegg. Belastningene fører til forringet vannmiljøtilstand for fisk, vannlevende dyr og planter og kan føre til algeoppblomstringer. Fløyta og Fløytabekken har blitt kalket i en årrekke grunnet sur nedbør, men kalkingen er stoppet.

Miljøtilstandsvurdering for nedre Dyståa

Parameter	Tilstandsklasse	
Alger	Moderat	
Bunndyr	Svært dårlig	
Fosfor	Svært dårlig	
Nitrogen	Dårlig	
Samlet vurdering	Svært dårlig	

Basert på overvåkningsdata fra 2014 er den økologiske tilstanden i den nedre delen av Dyståa svært dårlig. Tilstanden i øvre Dyståa er antatt å være moderat grunnet forsuringsproblematikk (behov for mer kunnskap). Det er derfor behov for å iverksette avbøtende tiltak.

KART (www.vann-nett.no)

Vann-Nett ID: 002-3441-R, 002-3437-R

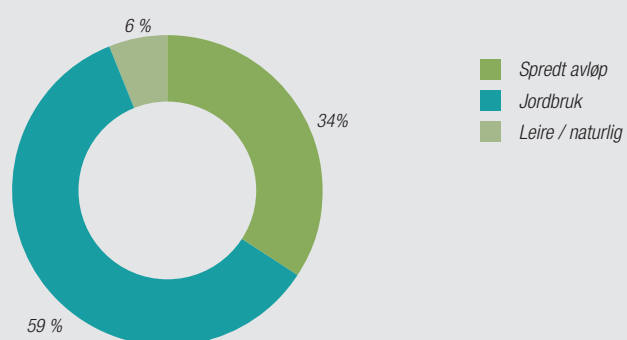

Dyståa ved Sætra før utløpet til Glomma. Foto: M.Lindholm

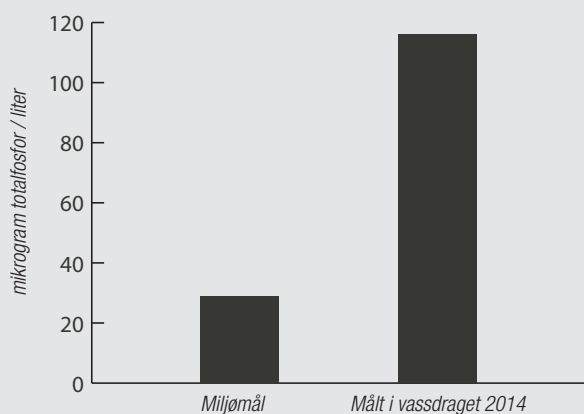
Estimerte fosforutslipp til vassdraget

Store tilførsler av biologisk tilgjengelig fosfor kan ha en vesentlig negativ innvirkning på vannmiljøet. Avrenning fra jordbruksområder er den dominerende fosforkilden. Området har spredt bebyggelse der ca 190 private avløpsanlegg ikke tilfredsstiller dagens renskrav. Disse slipper til sammen ut betydelige mengder fosfor, men også andre næringsstoffer, organisk stoff og bakterier. Noe fosfor tilføres vassdraget fra jordsmonnet gjennom naturlige prosesser som avrenning fra skog, bekkekanter og erosjon i selve bekkeløpet.

Utslipp av biologisk tilgjengelig fosfor 2013

Avvik fra miljømål

Vurdering av miljøtilstand og tiltaksbehov

Avvik fra naturtilstand		Økologisk tilstand	
Miljømål oppfylt	Tilsvarer uberørt		Svært god
	Lite		God
	Moderat		Moderat
Behov for tiltak	Betydelig		Dårlig
	Svært stort		Svært dårlig

Hvordan forbedre miljøtilstanden i vassdraget

Tilstanden i vassdraget skal overvåkes i perioden 2015 – 2021. Oppgradering av private avløpsanlegg eller tilknytning til kommunalt avløpsnett er under planlegging og skal være gjennomført innen 2021. Tiltak for å redusere avrenning fra dyrket mark finansieres i dag ved tilskuddsordningene «regionalt miljøprogram» (RMP) og «spesielle miljøtiltak i jordbru-

ket» (SMIL). Eksempel på tiltak er redusert jordbearbeiding, vegetasjonssoner og hydrotekniske tiltak med videre. Vannområdet vil på sikt tilby miljørådgivning til alle gårdbrukere i vassdraget, hvor hensikten er å bidra til økt oppslutning om målrettede miljøtiltak. Det bør innhentes mer kunnskap om effekter før opphør av kalking mot sur nedbør.

Kontakt

- vo-øyer.no
- 69 68 16 39 eller 99 53 96 45
- Postboks 114, 2151 Årnes

Se også www.vann-nett.no
Faktarket er utgitt Mai 2015

**VANNOMRÅDE
ØYEREN**